

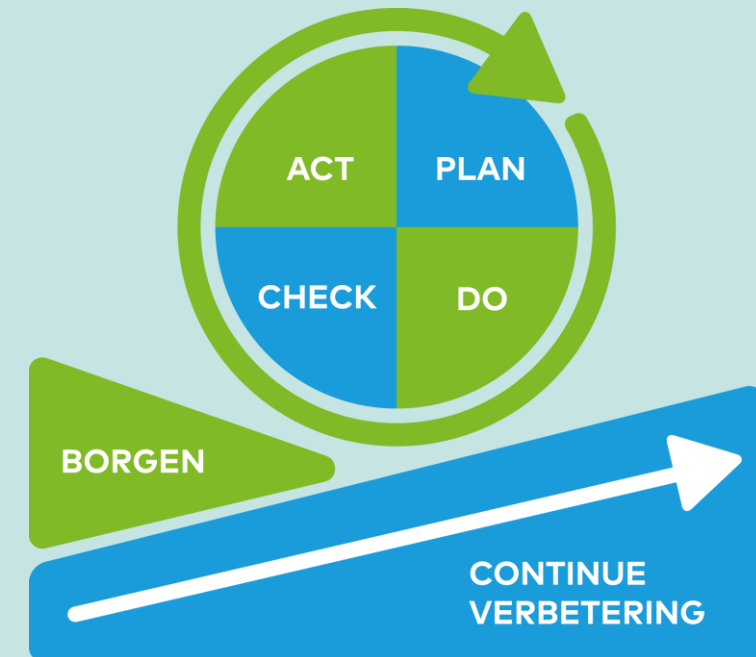
3. Effecten van teamteaching

Bénédicte Vanblaere & Dries De Weerd

Teamteaching op jouw school

Waarom aandacht voor effecten van teamteaching?

- Effecten in kaart brengen = essentieel in functie van monitoring en kwaliteitszorg (bv. PDCA-cyclus) + verbetering van praktijken
- Biedt kansen tot:
 - Leerervaringen van leerlingen en leraren in kaart brengen
 - Implementatie TT onderzoeken (bv. Veranderen percepties als we meer model A inzetten i.p.v. model B)
 - Verschillen in perceptie tussen situaties vergelijken (bv. les taal vs. les wiskunde; 'sterkere' vs. 'zwakkere' leerlingen; vakoverstijgend vs. vakgebonden)
 - Vergelijking maken tussen solo-teaching en TT
 - ...
- Perspectief van meerdere actoren betrekken: Leerlingen en leerkrachten

Inhoud

01

Effecten bij leerlingen in kaart brengen

02

Effecten bij leerkrachten in kaart brengen

03

Uitwisseling en gesprek in kleine groep

1. Effecten bij leerlingen in kaart brengen

Gepercipieerde effecten op leerlingen (door leerkrachten ingeschat)

	Kleuter	Lager	Secundair	Totaal
Meer ondersteuning	3.02 (0.56)	3.25 (0.56)	2.97 (0.70)	3.11 (0.62)
Leerwinst	2.71 (0.57)	2.78 (0.57)	2.53 (0.54)	2.68 (0.57)
Rijke en gevarieerde lessen	2.45 (0.53)	2.46 (0.53)	2.26 (0.60)	2.39 (0.56)
Verwarring	1.64 (0.68)	1.46 (0.75)	1.74 (0.81)	1.58 (0.76)

Schaal 0-4, gaande van 0 = helemaal oneens tot 4 = helemaal eens

Wat vinden leerlingen zelf?

Alle randvoorwaarden op een rij

Professionele relatie

Communicatie en reflectie over visie en lespraktijk

Professionele klik

Evenwaardigheid en gedeelde verantwoordelijkheid

Professionalisering en ondersteuning

Organisatie

Tijd om te plannen en overleggen

Continuïteit in de samenwerking

Infrastructuur

Betrokkenen

Vrij kiezen voor teamteaching

In dialoog met ouders en leerlingen

Groeps-samenstelling

Schoolbreed gedragen

Steunende schoolleiding

Gedeelde (school)visie

Successen vieren

Leerlingen over teamteaching

"Voor één leerkracht is het moeilijker om iedereen stil te krijgen."

"Voor de juffen lijkt het gemakkelijker als ze met twee zijn: ze kunnen op elkaar terugvallen en zijn minder gestrest."

"Teamteaching is verwarrend omdat je naar meerdere leerkrachten tegelijkertijd moet kijken."

"Met twee leerkrachten krijgen we vaker les in grote groepen en dan is er veel te veel lawaai."

"Bij twee leerkrachten leren we meer bij want ze kunnen meer meenemen en als je eventjes iets niet begrijpt dan is er altijd een juf die het extra kan komen uitleggen."

"Als de ene leerkracht iets niet weet dan kan de andere leerkrachten aanvullen of bijspringen."

"Als de juf(fen) goed lesgeven dan maakt het niet uit of de les met twee leerkrachten of één leerkracht is. We leren evenveel bij."

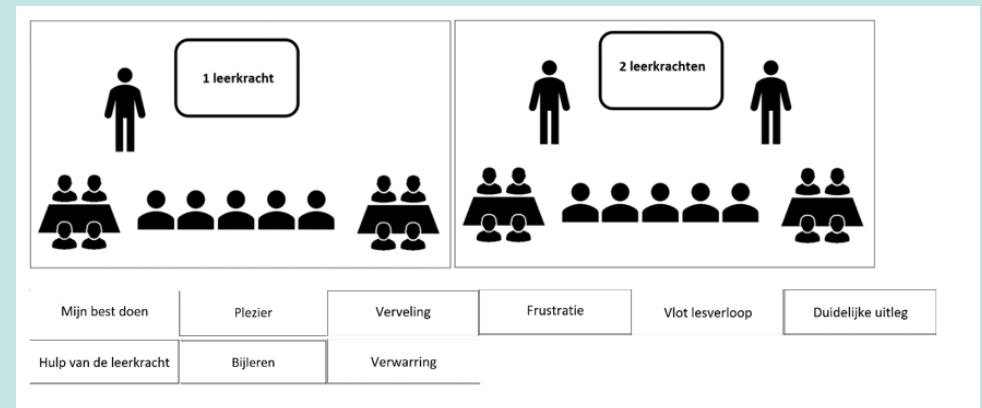
Hoe leerlingen bevragen over teamteaching?

Leerlingenvragenlijst LTTPQ

Vragen

Als ik les krijg van twee of meer leerkrachten, dan ...	Helemaal niet waar	Niet waar	Neutraal	Waar	Helemaal waar	Voor de leerkracht
... durf ik sneller vragen stellen.						
... krijg ik meer aandacht.						
... krijg ik sneller hulp.						
... zien ze het sneller als ik iets niet begrijp.						
Categorie 1: Meer ondersteuning	SOM					
	GEMIDDELDE (= SOM : 4)					

Gespreksmethodiek (klas of groep)

Leerlingenvragenlijst over teamteaching (LTTPQ)

- LTTPQ = Learners' Team Teaching Perceptions Questionnaire
- 16 stellingen die zicht geven op hoe leerlingen de voor- en nadelen van teamteaching inschatten
- Versie met smileys en met cijfers 0-4 (bruikbaar voor divers doelpubliek)
- Met instructies voor snelle of grondige analyse en interpretatie van resultaten
- Reflectie en dialoog nadien (als teamteachers en met de leerlingen) zijn cruciaal

Vragen

Als ik les krijg van twee of meer leerkrachten, dan ...	Helemaal niet waar	Niet waar	Neutraal	Waar	Helemaal waar	Voor de leerkracht
... durf ik sneller vragen stellen.						
... krijg ik meer aandacht.						
... krijg ik sneller hulp.						
... zien ze het sneller als ik iets niet begrijp.						
Categorie 1: Meer ondersteuning	SOM					
	GEMIDDELDE (= SOM : 4)					

Vragen

Als ik les krijg van twee of meer leerkrachten, dan ...	Helemaal niet waar	Niet waar	Neutraal	Waar	Helemaal waar	Voor de leerkracht
... durf ik sneller vragen stellen.	0	1	2	3	4	
... krijg ik meer aandacht.	0	1	2	3	4	
... krijg ik sneller hulp.	0	1	2	3	4	
... zien ze het sneller als ik iets niet begrijp.	0	1	2	3	4	
Categorie 1: Meer ondersteuning	SOM					
	GEMIDDELDE (= SOM : 4)					

Gespreksleidraad

- Individueel of groepsgesprek met leerlingen.
- Opdracht:
 - Vergelijk 2 situaties: teamteaching (2 of meerdere leerkrachten) versus individueel lesgeven
 - Welke woordjes passen het best bij een situatie?
 - Woordjes zijn gerelateerd aan aspecten van de les/klascontext
- Meerwaarde methodiek
 - 'rijke' informatie
 - Diepgaande antwoorden op 'waarom' en 'hoe'-vragen

Mijn best doen	Plezier	Verveling	Frustratie	Vlot lesverloop	Duidelijke uitleg
Hulp van de leerkracht	Bijleren	Verwarring			

2. Effecten bij leerkrachten in kaart brengen

Samen effectief lesgeven

Percepties van teamteachers over individueel lesgeven versus teamteaching

1. Het creëren van een veilig en stimulerend leerklimaat
2. Het organiseren van een efficiënt klassenmanagement
3. Het geven van een duidelijke en gestructureerde instructie
4. Het geven van een intensieve en activerende les
5. Het aanleren van leerstrategieën
6. Het aanpassen van de les aan de onderwijsbehoeften (differentiëren)
7. Het stellen van minimumdoelen
8. Het bieden van voldoende leer- en instructietijd
9. Het monitoren van het leerproces van de leerlingen

ICALT-dimensies

Samen effectief voor de klas: Hoe doe je dat?

1. Veilig en stimulerend leerklimaat

Wederzijds respect en ontspannen sfeer opbouwen
Zelfvertrouwen van Iln versterken
Meer kansen om Ikr en Iln te vinden waarmee het klikt

Plek van leerlingen in grote groep
Nood aan warme positieve relatie opbouwen met elke Iln (veiligheid)

2. Efficiënt klasmanagement

Vlot ongewenst gedrag aanpakken
Praktische ondersteuning bieden

Afstemming over lesorganisatie, klasregels en lesorganisatie nodig
Routine opbouwen

3. Duidelijke en gestructureerde instructie

Elkaar aanvullen
Begrip checken
Onmiddellijk feedback geven

Zicht nodig op voorkennis van Iln
Zicht nodig op opbouw en samenhang les
Verwarring door andere manier van uitleggen (afspraken nodig)

Samen effectief voor de klas: Hoe doe je dat?

4. Intensieve en activerende les

Activerende werkvormen in grote of kleine groep
Rugzak met werkvormen en materialen van meerdere lkn
Doordachte kansen tot interactie (lkr-lln en lln-lln)
Snelle feedback

Drukke en afleiding beperken

5. Aanleren van leerstrategieën

Zelfsturende/zelfregulerende vaardigheden aanleren

Niet te snel helpen
Tijd en oefening geven voor zelfsturing

6. Aanpassen aan onderwijsbehoeften

Zicht krijgen op noden van lln
Doelgericht groeperen van lln
Aanbod afstemmen op noden

Bewust nadenken over groeperen (bv. homogeen of heterogeen)

Samen effectief voor de klas: Hoe doe je dat?

7. Stellen van minimumdoelen

Elkaar als lkr stimuleren tot
groeigerichte kijk en geloof in
elke lln

Afstemming nodig over
doelstellingen

8. Voldoende leer- en instructietijd

Onderwijstijd efficiënt benutten
want minder wachttijd

Goede organisatie en
doordacht aanbod nodig om
wachttijd te beperken

9. Monitoren van leerproces

Meerdere ogen en handen om
het bereiken van doelen door lln
op te volgen
Aandacht voor alle leerlingen

Delen van leerproces van lln
nodig (vanuit observaties,
resultaten op toetsen of
huiltaken,...)

Ook effect op professionele groei, welbevinden, doelmatigheidsbeleving, ...

Babbelkaartjes voor teamteaching

Teamteachen? Da's samen de les voorbereiden, geven en evalueren. Met deze babbelkaartjes reflecteer je vlot over jullie aanpak, rol en talenten.

HOE GA JE TE WERK?
1 Print de kaartjes en knip ze uit.
2 Kies willekeurig een kaartje.
3 Beantwoord beiden de vraag.

KLASSE

 <p>SAMEN EVALUEREN</p> <p>Welke positieve effecten heeft teamteaching op jou?</p> <p>KLASSE</p>	 <p>SAMEN EVALUEREN</p> <p>Wat vind je fijn om samen te doen in plaats van alleen?</p> <p>KLASSE</p>	 <p>SAMEN EVALUEREN</p> <p>Hoe verloopt onze communicatie met ouders? Zijn er groeipunten?</p> <p>KLASSE</p>
 <p>SAMEN EVALUEREN</p> <p>Welke voordelen heeft onze teamteaching voor de leerlingen? Zijn er ook nadelen?</p> <p>KLASSE</p>	 <p>SAMEN EVALUEREN</p> <p>Hoe kunnen we onze successen delen met collega's?</p> <p>KLASSE</p>	 <p>SAMEN EVALUEREN</p> <p>Waar wil je graag mee stoppen?</p> <p>KLASSE</p>

3. Uitwisseling en gesprek in kleine groep

Uitwisselingsvragen

- Wat zijn 'good practices' op jullie school? Hoe dragen die bij aan effecten van teamteaching?
- Waar zitten de **positieve effecten** van teamteaching voornamelijk op jullie school (leerlingen, leerkrachten, schoolorganisatie)? Vergelijk. Wat met **negatieve effecten of nadelen**?
- Een recente (internationale) overzichtsstudie naar de effecten van teamteaching op leeruitkomsten bij **leerlingen** geeft een **gemiddeld positief effect** aan (in vergelijking met individueel lesgeven).
 - Ervaren jullie dat ook zo?
 - Wat zijn voor jullie de voornaamste kenmerken van teamteaching die een positieve impact heeft?
 - Geldt de positieve impact van teamteaching voor alle studenten in de klas, of enkel voor de sterkere, zwakkere of gemiddelde leerlingen? Waarom? Wat maakt dat teamteaching volgens jullie al dan niet tot andere effecten leidt afhankelijk van het 'type' leerling?
- Uit een ESTAFETT-onderzoek blijkt dat **leerkrachten meer uitgesproken positief** zijn over de voordelen van teamteaching voor leerlingen dan de leerlingen zelf. Wat zijn mogelijke verklaringen hiervoor?

4. Afsluiter

Vier onderzoekslijnen

Vragenlijstonderzoek

Ik heb interesse!

Interventiestudie

Boeiend!

Experimentele studie

Klinkt interessant!

Video-observatie

Graag meer info!

Schooljaar 2024-2025

The logo consists of the letters E, S, T, A on the top row and F, E, T, T on the bottom row. Each letter in the top row is connected to the letter below it by a diagonal line, forming a zigzag pattern.

E S T A
F E T T

“Start met teamteaching”
basismodule met
groepssessies

Basismodule

[Lees meer](#)

The logo consists of the letters E, S, T, A on the top row and F, E, T, T on the bottom row. Each letter in the top row is connected to the letter below it by a diagonal line, forming a zigzag pattern.

E S T A
F E T T

“Start met teamteaching”
verdiepingsmodule met
coaching op maat

Verdiepingsmodule

[Lees meer](#)

Blijf op de hoogte

E S T A
F E T T

exploratie, studie en valorisatie van
effecten van teamteaching
op leerlingen en leraren

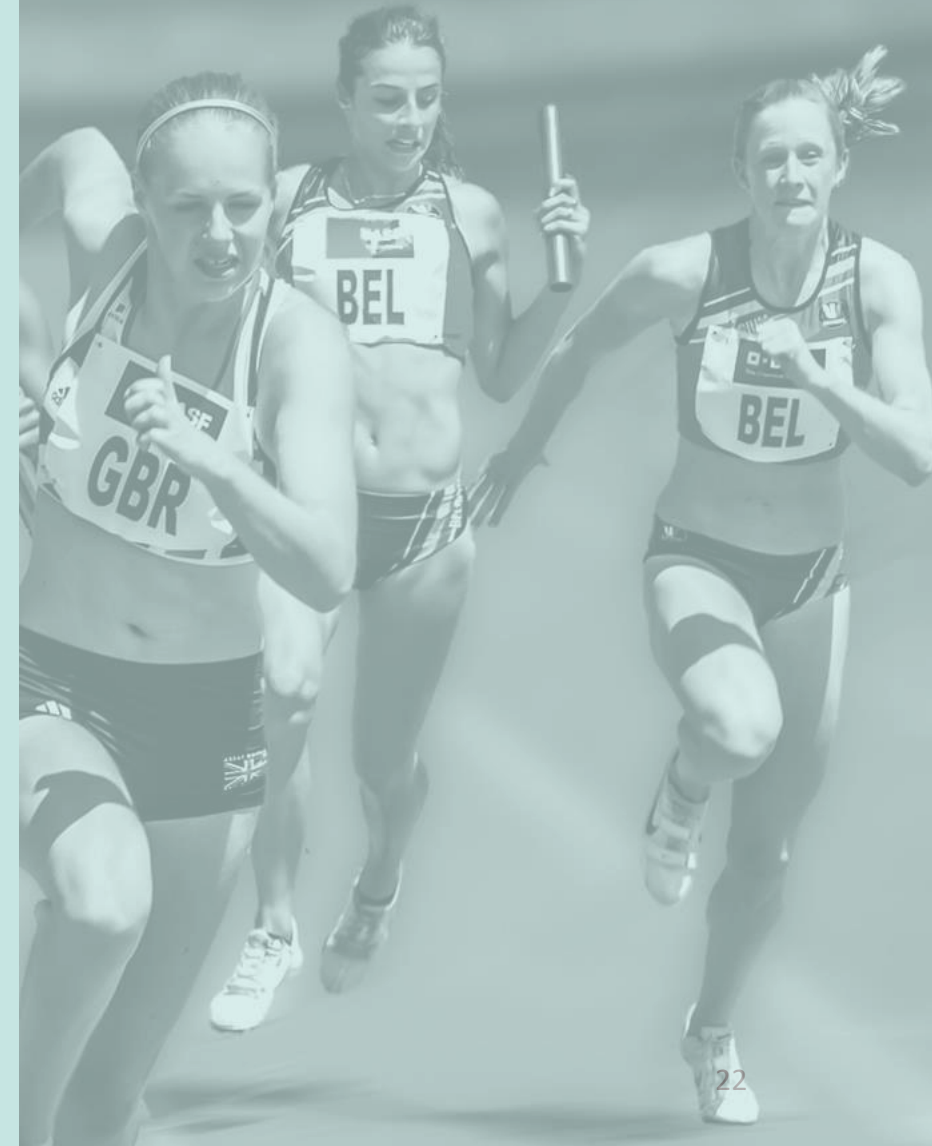
www.teamteaching-estafett.be

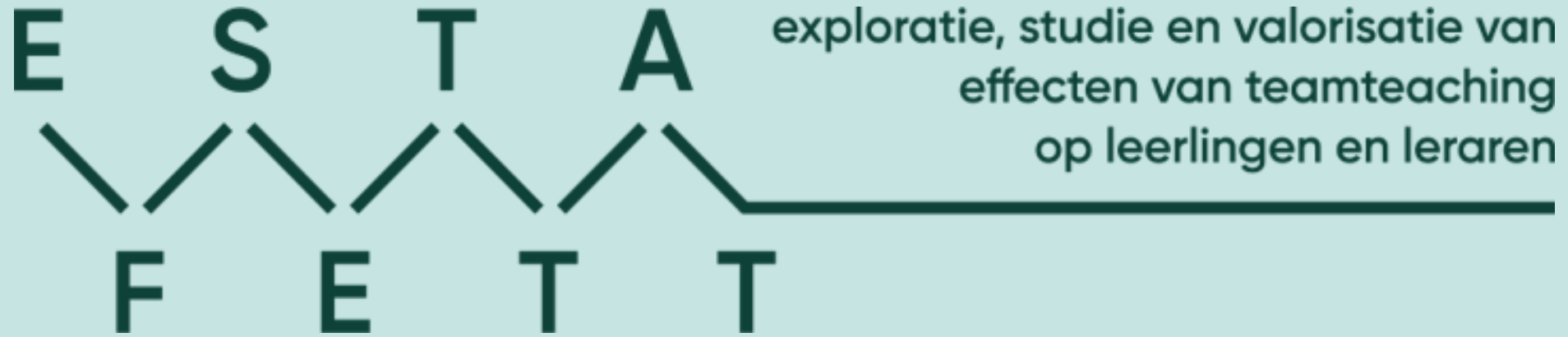

Teamteaching - ESTAFETT

Mieke.Meirsschaut@arteveldehs.be
Benedicte.Vanblaere@arteveldehs.be

www.teamteaching-estafett.be

Bedankt!